

**K**OLHOZA dispečerpunktā, kur sastapu saimniecības galveno agronomu un ražas vācēju kompleksās tehnoloģiskās vienības vadītāju Donātu Ancānu, no-skaidrojās, ka pats interesantākais jau nokavēts.

# Kam pie zemes mūžs...

— Juris Lācis nupat nomazgāja kombainu un nolika stāvvietā. No rīta bija vēl darbnīcās, kabināja traktoram klāt aīklu, — viņš teica.

Zināju, ka Juris Lācis ar dzīvesbiedri Natāliju bija vienā no četrām kartupeļu kombainētās novākšanas ekipāžām, kas vairākas nedēļas ierindojās starp labākajām rajonā. Sezonā viņi novāca 37,5 hektārus kartupeļu un ieguva 516 tonnas. Ar mehanizatoriem, kas kolhozā «Zelta vārpa» nodarbojas ar kartupeļu stādīšanu, audzēšanu un novākšanu, ticies esmu daudzās reizes, bet Lāču vārds starp viņiem parādījās nesen. Zēl, — neizdevās pavērot, kā strādā. Bet no vēlēšanās iepazīties ar šo ģimeni nevarēju atteikties.

Darbnīcās neviens īsti nevarēja pastāstīt, uz kuriem Juris devies ār. To nezināja arī Natālija, kas mājās ar jaunāko dēlu — sešgadīgo Kasparu, atradusi brīvāku laiku, nokopa sakņaugus. Todien kolhozā nenovākti bija palikuši vaīrs tikai kādi pieci hektāri kartupeļu kombainiem nepieejamās vietās. Visi mehanizatori savu

tehniku pēc Jura parauga mazgāja un lika pagaidu stāvvietā pirms konservācijas, vienīgi Bernards Iesalnieks vēl mēģināja cīnīties ar pielīkušo tīrumu. Tāds ir šis grūtais rudens, kas velk svītru pāri visiem labajiem nodomiem.

Vīri solījās sameklēt ražošanas iecirkņa priekšnieku Vītāliju Kuršiti: viņš nu gan zināšot, — pats esot norīkojis. Tā arī izrādījās, vēl vairāk — iecirkņa priekšnieks arī aizveda uz lauku, kur Juris strādāja. Tas izrādījās krietnā gabalā no centra. Bija jābrauc pa izdangātu un pielīkušu ceļu, aiz dzeltenām bērzu audzēm un dzērveņu purva. Kad skatienam abās pusēs parādījās lauki, smilšainas piekalnītes, īsti latgaliska ainava, iecirkņa priekšnieks atdzīvojās:

— Te viss tikai kombainu darbs. Pacēlumos un nolaidumos viņiem grūtāk strādāt, vajadzīga prasme un pieredze, toties bumbuļi bija sausi, vieglāk atdalāmi no zemes. No šejienes labākos piegādājam valstij. Pēc novākšanas iesējām rudzus. Kartupeļiem, ja arī nā-

kamais gads būs tik lietais, tik labu zemi neatradīsim.

Tiksmīnādamies par rudenīgās dabas skaistumu, līdzieni sastrādātajiem laukiem, meklējām, aiz kāda paugura kaupres parādīsies zila «Belarusj». Tur jau tas stāvēja. Tā saimnieks pats pa lauka malu nāca pretī.

— Tikko biju iestrādājies, — viņš sūrojās, — nolūza hidrauliskā, pacēlāja sakabes cilpa. Jābrauc vien uz darbnīcām.

Atceļā mehanizators pastāstīja par darbu, kaut arī nekāds liels runātājs viņš nebija.

Darbā ar kartupeļu kombainu Juris Lācis aizvadījis ceturto sezonu. Iepriekšējais pārinieks, kas strādāja uz kombaina, atradis piemērotāku darbu.

— Biju, tāpat, palicis viens. Vai nepamēģināt divatā ar Natāliju? Viņa tam piekrita. Un tā arī sākām strādāt.

Juris agregātu bija ļoti rūpīgi sagatavojis, tas gāja kā pulkstenis. Piekārtoja trosi bumbuļu noraušanā rullja pacēšanai. Kad sprauga starp to un transportieri aizķep, kombainieriem nevajag apstādināt agregātu, iet uz aizmuguri un tīrīt, — pietiek paraut aiztrošes no sava komandpunkta. Un vēl. Juris no latīnām izgatavoja karkasu, uzlika brezenta jumtu un varēja strādāt arī lietus laikā. Ikviens, kas strādājis uz kombaina pie bumbuļu šķirošanas, zina, cik drēgnajā rudens laikā nepatikami

stāvēt lietū, kad pleci un mugura drīz vien cauri drēbēm sāk just valgmi.

— Vispār šī mašina, betors sevišķi pēdējie modeļi, ir unikāla, pareizi noregulēta. Ar to var strādāt arī sarežģītos apstākļos, — pastāstīja Juris. — Sliktāk, klājās, ja stigām — tad tālu nevar aizbraukt.

...Ievēribas cienīga ir to sieviešu drošme, kas cenšas nostāties blakām vīriem, lauku mehanizatoriem. Citā rajona malā kopā ar vīru uz linu kombaina visu sezonu pavadīja Zelma Upīte — arī viņu ekipāža šoruden tāpat bieži tika pieminēta starp labākajām. Ar labvēlību un labestību Oškalna kolhoza vadītāji un mehanizatori runā par Ceslāvu Kostenko, kura izvirzījās lopbarības sagatavošanas cēlienā, strādājot ar VDR ražoto placinātājpļaujmašīnu...

Bet viņām ir ģimenes, bērni, savas piemājas saimniecība, kur tikai sieviete spējīga ar visu tikt galā. Natālijai Lācei katru dienu uz skolu jāizvada lielākais dēls Tāgans, kurš mācās 2. klasē, jāaprūpē divi veci, slimīgi cilvēki — vīramāte un vīratēvs. Viņa savā laikā strādāja par cūkkopi un ne slikti, tagad ir laukkope un, izrādās, arī mehanizatore.

— Vīrs pārdzīvo, ka šogad neizdevās novākt tikpat daudz hektāru cik pērn, — Natālija nopūšas. — Pērn ar šo pašu VDR ražoto kombainu E-667 viņš savāca 750 tonnas bumbuļu.